

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	5
KISALTMALAR.....	7
GİRİŞ.....	9

BİRİNCİ BÖLÜM

İNCELEME

1. Müellif ve Eser Hakkında.....	11
2. “Dürr-i Hoş-âb”ın Şekil Özellikleri.....	14
2.1. Dil ve Üslup.....	14
2.2. Vezin.....	19
2.3. Kafiye.....	23
2.4. Edebî Sanatlar.....	26
3. “Dürr-i Hoş-âb”ın Muhtevası.....	31
SONUÇ.....	37
KAYNAKLAR.....	39

İKİNCİ BÖLÜM

TRANSKRİPSİYON ALFABESİ.....	41
METNİN HAZIRLANMASINDA İZLENEN YOL.....	42
“DÜRR-İ HOŞ-ÂB” (Metin).....	43
SÖZLÜK.....	143
TIPKIBASIM.....	155

ÖN SÖZ

Bu çalışma, klâsik Türk edebiyatı sahasında yapılan çalışmaların her geçen gün gerek nicelik gerekse nitelik bakımından oldukça gelişim gösterdiği bir dönemde, bu alana ufak da olsa bir katkı sağlama gayretiyle günümüz araştırmacılarının istifadesine sunulmak için hazırlanmıştır. Her geçen gün edebiyat sahasındaki akademisyenler veya edebiyat araştırmacıları tarafından yeni eserlerle ilgili muhtelif çalışmalar ortaya konulmaktadır. Bu çalışmaların ortak noktası; Türk edebiyatına ve dolayısıyla Türk kültür hazinesine yaptıkları katkıdır. Bu anlamda çalışmaya konu edilen “Dürr-i Hoş-âb” adlı mesnevi de söz konusu millî kültür hazinesinin, kütüphane raflarında keşfedilmeyi bekleyen kayıp bir parçası iken muhatabıyla buluşturulmak suretiyle gerçek varlığını kazanmış olacaktır.

İslam Fıkhı ile ilgili temel meselelerin didaktik bir üslupla mesnevi formunda dile getirildiği “Dürr-i Hoş-âb”, ihtiva ettiği meseleler açısından ilahiyat sahası için büyük bir önem arz etmekle kalmayıp, Türk şiir geleneğinde önemli bir yer işgal eden “mesnevi” nazım şeklinin çok sayıda örneğinden biri olmakla da edebiyat araştırmacıları için önemli bir malzeme durumundadır. Bu yönüyle eser, disiplinlerarası çalışmaların geliştirilmesinde de önemli bir rol üstlenmektedir.

Müellifi, telif tarihi ve telif süreci ile ilgili tatmin edici bilgilere ulaşamadığımız “Dürr-i Hoş-âb” adlı eserin elimizde bulunan tek nüshası Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu bünyesinde yer almaktadır. Mesnevi içerisinde ismini “İbn Alî Abdulcelîl” olarak belirten müellif, mesnevisini Molla Hüsrev’in “Dürerü’l-Hükkâm fî Şerhi Gururü’l-Ahkâm” adlı eserinden tercüme ettiğini ve ona “Dürr-i Hoş-âb” adını verdiğini bildirmektedir.

Çalışmamızın giriş bölümünde, esere kaynaklık eden “Dürerü’l-Hükkâm” ve müellifi “Molla Hüsrev” hakkında bilgi verilmeye çalışılmıştır. İncelemenin yapıldığı birinci bölümde müellif ve eser hakkında kısa bir bilgilendirme yapıldıktan sonra eserin dil ve üslup yönünden incelenmesine geçilmiştir. Sonrasında eserin vezin, kafiye ve edebî sanatlar bağlamında bir değerlendirilmesinin yapılmasına çalışılmıştır.

Birinci bölüm, çalışmada yararlanılan kaynakların yer aldığı kaynakça başlığı ile sonlandırılmıştır. Çalışmanın İkinci bölümünde ise öncelikli olarak bir tablo biçiminde transkripsiyon alfabesine ve metnin hazırlanmasında takip edilen yol hakkında açıklamalara yer verilmiştir. Sonrasında çalışmanın esasını teşkil eden çeviri yazılı metin ve metnin sonuna eser içerisinde yer alan ve daha ziyade fıkıh terminolojisi bağlamında değerlendirilebilecek, çoğunluğu Arapça asıllı kelimelerden oluşan bir sözlük eklenmiştir. Çalışmanın sonuna da eserin yazma nüshası tıpkıbasım olarak verilmiştir.

Edebiyat sahasına katkı sağlaması amaç ve gayretiyle hazırlanan bu çalışmanın değerlendirilmesinde yapılacak her türlü eleştiri, ileride bu çalışmanın geliştirilmesi noktasında önemli katkılar sağlayacaktır. Kitabın hazırlanma sürecinde gözden kaçmış olan kusurlar ve eksiklikler için şimdiden tüm okurların affına sığınıyorum. Çalışmamda manevi desteklerini hep hissettiren başta Prof. Dr. Ali Yıldırım olmak üzere tüm hocalarıma şükranlarımı sunar, çalışmam boyunca benden yardım ve hoşgörülerini esirgemeyen aileme teşekkür ederim.

Fettah Kuzu
Gaziantep-2016